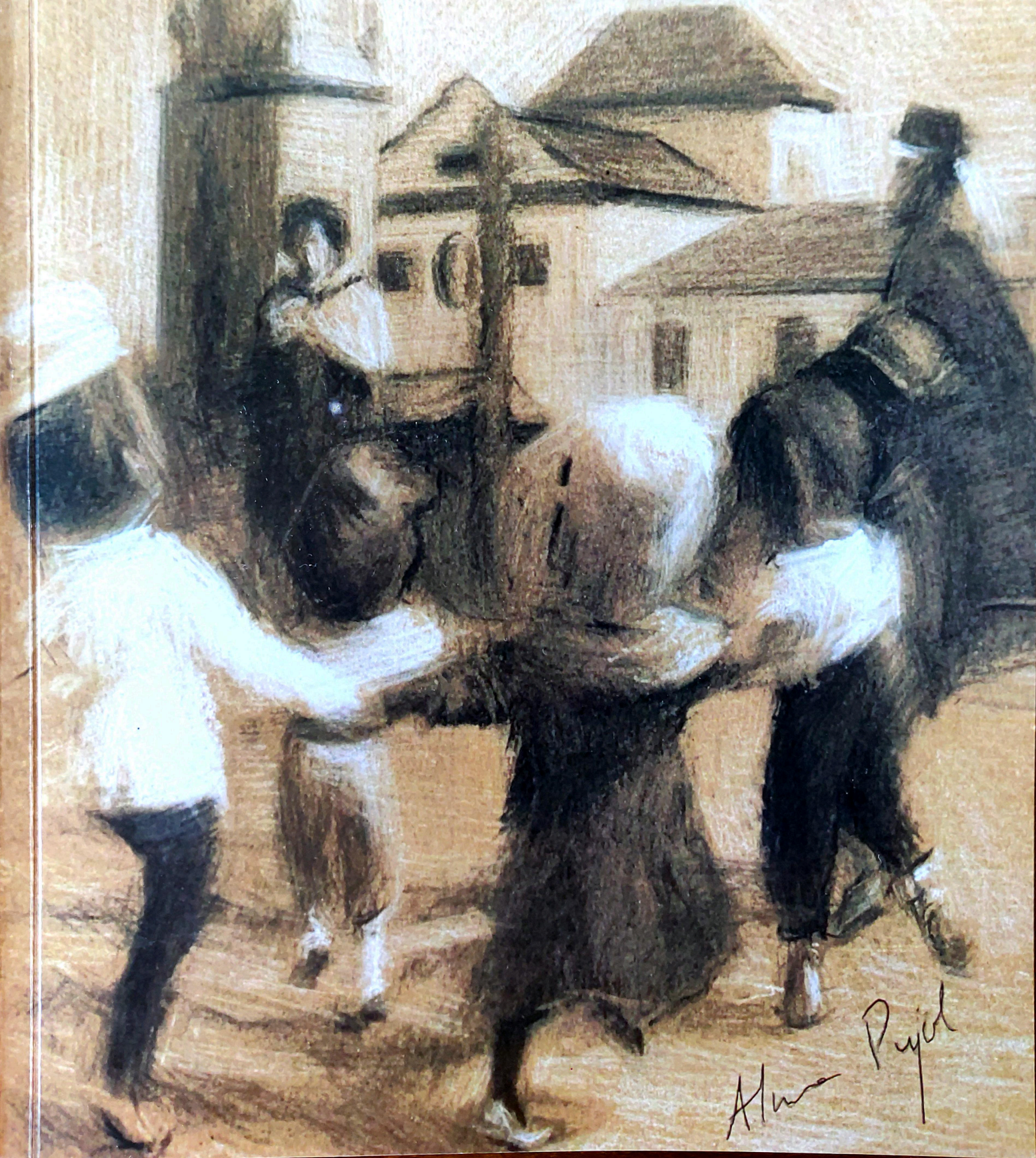

APLEC DE ROCAPREVERA

18, 19 i 20 de setembre de 2021

Alma Payol

Vistes poc vistes	0	19 DE SETEMBRE DE 1948 JOCS FLORALS A TORELLÓ	
ÍNDEX	1	Gemma Carretero Verdaguer	28-30
DE NOU, ROCAPREVERA	2-3	RARA AVIS	
BENAURADA VERGE MARIA: "MARE DE DÉU, MARE NOSTRA"		Albert Prat Viver	31
Mn. Jean Claude Ruzindana	4-5	VISTES POC VISTES	32-33
BENVOLGUTS/DES, Comissió Parroquial Santuari de Rocaprevera	6-7	D'ALEP A TORELLÓ VIA ROMA, O ELS INSÒLITS VIATGES DEL LLIBRE DE LA MARE DE DÉU	
GRÀCIES!		Margarida Castells Criballés	34-44
Mn. Joan Sanglas	8	Vistes poc vistes	45
Vistes poc vistes	9	JOSEP MARIA PERICAS, RECONSTRUCTOR DE ROCAPREVERA, I ELS SEUS LLIGAMS AMB EL CARLISME	
NO M'HO PENSAVA...!		Joan Torrents Juncà	46-47
Joan Torra Bitlloch, prevere	10-11	UN CIGNE BLANC	
PROGRAMACIÓ	12-13	Salvador Sala	48-49
CAMINADA DE DILLUNS DE ROCAPREVERA-21	14	SANT FELIU SOTA LES ESTRELLES	
4a CURSA ATLÈTICA DE ROCAPREVERA	15	Ramon Pujol i Basco	50-51
MARE D'ESPERANÇA		UNA RESTAURACIÓ PER RECORDAR	
Joan Homs	16	Carme Sanglas Rifà	52-53
SOM POBLE	17	LA FORÇA D'UN POBLE	
CADA DIA		Miquel Darnés	54
Carme Canudas Porta	18	DE L'APLEC I LES SARDANES	
ROCAPREVERA		Agrupació Sardanista Torelló	55
Maria Rifà	19	ENS HEM ADAPTAT ALS CANVIS	
LA NENA DE CAL FLORIT		Càritas interparroquial de Torelló	56
Josep Comas (Josep de Sora)	20-21	Vistes poc vistes	57
JACIMENT IBEROROMÀ DE LES SERRASSES: AQUEST GRAN DESCONEGUT ADET	22-24	ELS HO DEVEM	
ROCAPREVERA 2021		Victòria Vigué	58
Lluís Capdevila	25	POEMA VISUAL VERGE DE ROCAPREVERA	
VISTES DELS COMUNS		Maria Roura Ginebra	59
Gerard Verdaguer Reig	26-27	Vistes poc vistes	60
		CRÈDITS	61
		COL·LABORADORS	62-64

JOSEP MARIA PERICAS, RECONSTRUCTOR DE ROCAPREVERA, I ELS SEUS LLIGAMS AMB EL CARLISME

Hom pot intuir que l'actual santuari de Rocaprevera té poc a veure amb la seva estructura primigènia, un pedronet o oratori medieval que, amb el temps, esdevindria una capella. Molt al contrari, el conjunt arquitectònic que es pot observar avui en dia data de l'any 1923, quan el famós arquitecte Josep Maria Pericas i Morros (1881-1966), arran de l'estat ruïnós del temple, va projectar-ne unes reformes.¹ El nou santuari, que s'inauguraria un any després, fou promocionat i sufragat, en part, per una comissió de torellonencs residents a Barcelona, la qual estava formada per Fortià Solà, Santiago Espona, Joan Maria Roma, Carles Sellés i Jaume Arau. Aquest últim, principal impulsor de la idea i comerciant de professió, professava una gran devoció cap a la Mare de Déu de Rocaprevera;² un fervor catòlic que tenia la seva traducció política en una simpatia cap al carlisme. I és que, el 9 de maig de 1885³, trobem a Arau entre uns 41 torellonencs que van enviar una carta d'adhesió a Ramón Nocedal, destacat dirigent carlista, a *El Siglo Futuro*, diari oficiós d'aquest moviment polític defensor de la primacia del catolicisme i de la seva pròpia línia successòria al tron d'Espanya.

El cas anecdòtic d'Arau no és l'única connexió que es pot establir entre el carlisme i Josep Maria Pericas. La cosa li venia de família, i no pas de manera insignificant. I és que el seu germà gran era Lluís Pericas i Morros (1873-1954), advocat, industrial propietari de la colònia La Coromina de Torelló i destacat polític carlista de principis del segle XX. Els inicis polítics de Lluís Pericas es podrien situar el 1905, quan fou elegit diputat provincial per Vic-Granollers amb la candidatura carlista, càrrec que revalidaria a les eleccions provincials de Barcelona de 1909 i 1913. Defet, com a diputat provincial, Lluís Pericas va assistir a la sessió constitutiva de la Mancomunitat de Catalunya, el 1914, i va ocupar diversos llocs a les comissions de Foment, Governació i Exposició d'Indústries Elèctriques (no casualment, era copropietari de l'empresa elèctrica "Pericas, Boixeda i Companyia", que produïa electricitat des d'un salt del Ter situat a Sant Quirze

de Besora). Ara bé, el moment àlgid de la carrera política de Lluís Pericas va arribar el 1910 quan, arran d'una reorganització del partit carlista i de l'ascens del duc de Solferino com a cap regional carlista de Catalunya, fou nomenat president de la Junta Tradicionalista Provincial de Barcelona. En aquell moment, el carlisme s'estructurava de forma jeràrquica i vertical, amb el pretendent a la cúspide de la piràmide (aleshores, Jaume de Borbó i Borbó-Parma) i, per sota seu, un *jefe delegado* (cap polític del carlisme a Espanya) i tot de Juntes Regionals, Provincials i Locals que es repartien pel territori. Així, es pot asseverar que el torellonenc Lluís Pericas, a partir de 1910, va ser la màxima autoritat dels carlistes de la província de Barcelona, posició que li seria confiada, de nou, el 1913.⁴ Posteriorment, i coincidint amb una crisi interna del partit carlista, la rellevància política de Pericas va anar a menys, tot i que mai no abandonaria la militància tradicionalista.

La relació entre els germans Pericas era bona, fins al punt que Josep Maria fou l'encarregat de projectar la (actualment controvertida) capella del Sagrat Cor de La Coromina, que fou inaugurada el 1907 amb una cerimònia a la qual van assistir-hi personalitats com el bisbe Torras i Bages o Miquel Junyent i Rovira (diputat carlista al Congrés per la Solidaritat Catalana).⁵ Més enllà d'aquesta obra, Josep Maria Pericas portaria a terme projectes artístics i arquitectònics directament relacionats amb el carlisme. Per exemple, fou l'encarregat de dissenyar la bandera de les Joventuts Carlistes de Vic i, el 1912, va projectar un memorial a Vinyoles d'Orís, format per un monòlit de pedra rematat amb una creu de ferro, en record del cabdill carlista Jeroni Galceran i Terrés (1820-1873). Durant la Tercera Guerra Carlista (1872-1875), Jeroni Galceran fou un dels principals capitosts militars del carlisme, que maldava per entronitzar a Carles de Borbó i Àustria-Este com a Carles VII d'Espanya. En aquest context, la Vall del Ges va esdevenir un territori prou important per les accions bèl·liques i, entre diverses batalles, es podria destacar el bloqueig i presa carlista, el març de 1873, de Conanglell, llavors un parc d'artilleria i devesa militar de l'exèrcit espanyol. Galceran i el seu 3r Batalló de Barcelona eren els encarregats de bloquejar efectivament aquesta plaça militar i, amb aquesta finalitat, van col·locar-se als voltants de la Gleva i Sant Hipòlit de Voltregà. Ara bé, l'arribada d'un comboi de proveïments destinat a Conanglell, protegit per la columna liberal del tinent coronel Serafín Asensio Vega, va trencar la pau que regnava entre les tropes carlistes. Així, va començar una cruenta batalla, coneguda com "el Foc de la Gleva", que va acabar amb la sonada mort de Galceran prop de Vinyoles d'Orís. Arran d'aquest succés, Galceran va esdevenir un màrtir de la causa tradicionalista i, efectivament, s'ha d'entendre el monòlit dissenyat per Josep Maria Pericas com un exercici de memòria històrica carlista. No en va, la inauguració d'aquest monument, el 1912, va aplegar milers de simpatitzants carlistes, que posteriorment es van desplaçar a Conanglell per participar en un míting polític.⁶

Aquesta darrera anècdota, així com altres efemèrides i el desenvolupament de la darrera carlinada a la Vall del Ges, es pot consultar a l'obra *En terra de carlins*, escrita pel mateix autor d'aquestes línies i publicada enguany per l'Associació d'Estudis Torellonencs.

Joan Torrents Juncà

¹ Per a la figura de Josep Maria Pericas i Morros és indispensable l'obra d'Aleix CATASÚS OLIART (2016). Josep Maria Pericas i Morros, arquitecte noucentista (Vic, 1881 – Barcelona, 1966). Vic: Patronat d'Estudis Osonencs.

² Fortià SOLÀ MORETA (1948). *Història de Torelló*. Vol. II. Barcelona: Gráficas Marina, p.443.

³ "La prensa católica", *El Siglo Futuro*, núm. 3041, 09-05-1885, p.2.

⁴ Els noms dels dirigents que van ocupar els càrrecs de vicepresident, secretari, tresorer, comptador i vocals durant la junta de Pericas es poden consultar a *El Correo Catalán*, núm. 6394, 09-03-1910, p.1. i a *L'Amic del Poble*, núm. 167, 27-02-1913, p.1.

⁵ "Fiesta simpática", *La Hormiga de Oro*, núm. 32, 10-8-1907, pp.502-503.

⁶ Sobre aquest esdeveniment es va publicar un llibret titulat *Dios Patria Rey. Recuerdo del Aplech de Vinyoles*. Àlbum de homenajes a Don Jerónimo Galcerán (1912). Barcelona: Biblioteca Tradicionalista.

⁶ Joan TORRENTS JUNCÀ (2021). *En terra de carlins*. Evolució, fets i anècdotes de la darrera carlinada a la Vall del Ges (1872-1875). Torelló: Publicacions de l'Associació d'Estudis Torellonencs.